

MATS OLSSON
POD MASKOU

Copyright © Mats Olsson 2016
Published by agreement with Salomonsson Agency
Translation © Olga Bažantová, 2017

ISBN ???

Sny jsou zrádné.

Když se člověku zdá něco pěkného, třeba že za malou chvíli vyhraje v loterii nebo že se užuž dostane nějaké ženě pod sukni, tak si může být jistý, že se vzbudí dřív, než dosáhne svého, ať už v jakémkoli smyslu. Ale když se mu zdá o mrtvých lidech, které znal, a oni kolem něj tančí s ďábelským smíchem, nebo je ve snu stíhán a pronásledován, až se nakonec ocitne na konci jeskyně a nemůže běžet dál ani se vrátit, má pocit, že mu prasknou plíce, a lapá po dechu, tak může vzít jed na to, že je úplně jedno, jak moc se snaží křičet a vysmeknout se, stejně se nedokáže vzbudit.

Nevím, jak popsat sen, který se mi tu noc zdál.

Byl krutý, ale ne děsivý.

Nechápal jsem, proč se mi zdá něco tak krutého.

V hospodě v Solvikenu to ten den šlo dobře, jedinou rezervací byla oslava padesátin pro čtyřicet hostů, což není akce, která by se zvrhla ve střelbu, orgie nebo hromadnou rvačku. Hosté se najedli, pronesli proslovy, pogratalovali a vyrazili domů. Oslavenec odjel ve starém cadillaku smetanové barvy se šoférem ve fraku a cylindru. Ten se na tohle povolání zdál být už trochu starý, a kromě toho mám dojem, že jsem ho zahlédl, jak si při čekání v kuchyni dává víc než jednoho panáka.

Než začal víkend, meteorologové varovali před sněhem a náledím na severu Švédska, ale u nás na jihu svítilo slunce. Když jsem sklídl nádobí, uklídl a odebral se nahoru do svého domu, zmizely mraky a nebe bylo jasné, hvězdné a nadějně.

Před pár dny se tu zastavil Krister Jonson, jeden můj známý, co organizuje turné různým hudebníkům, spolu se směšným bluesovým triem z Irska, říkali si Blueshog a své životy a kariéru zasvětili hraní písní Johna Mayalla, ať už je to k něčemu dobré nebo ne. Vypadali jako tři vousatí zahradní trpaslíci a během turné vystupovali na místech, o nichž jsem nikdy neslyšel, třeba v jedné pizzerii v Klippanu, městečku nedaleko odsud.

Krister Jonson mi pomohl, když jsem před rokem měl co do činění s člověkem, jemuž média přezdívala „Trestající vrah“, a teď jsem zařídil, aby mohl přes noc odstavit svůj mikrobus na parkovišti v přístavu v Solvikenu. On i jeho tři Irové v něm přespávali, tvrdil, že Irové radši spí v mikrobuse než v posteli, ale nevím, jestli tomu můžu věřit, občas mám pocit, že si ze mě dělá legraci, i když postrádá jakýkoli smysl pro humor. Dostal jsem CD Blueshogu s názvem *Hog the blues*, a když odjeli, všiml jsem si, že mi Krister Jonson nechal v lednici sáček s pěti jointy.

Všichni zaměstnanci hospody odešli domů a já seděl na verandě se sklenkou calvadosu a jointem od Jonsona. Zapálil jsem si, potáhl, zadržoval kouř, jak dlouho to jen šlo, a pak jsem ho pomalu vyfoukl, uvelebil se na židli a dovolil myšlenkám rozutéct se do všech směrů.

Byla neděle, a proto mě překvapilo, že se někde zřejmě koná večírek, asi docela daleko, někdo se smál, zpíval a pokřikoval. Na takovou vzdálenost zvuky zní jinak, deformovaně, a křik se ozývá chvíli radostně, chvíli vyděšeně. Když jsem nastražil uši, zaslechl jsem, nebo se mi aspoň zdálo, že slyším, rytmickou taneční hudbu, ale nevěděl jsem, že by se někde poblíž nacházel parket nebo že by se někde v severo-

západním Skåne v tuhle letní neděli hrálo k tanci. Na druhou stranu, člověk toho spoustu neví, třeba to, že Irové nejradši spí v mikrobuse, pro mě byla novinka, jestli si to ovšem Krister Jonson nevymyslel.

Nedokážu pochopit odpor Švédů k marihuaně. Hosté se několik dní a týdnů připravovali a těšili na bezuzdné opojení, které je čekalo na oslavě padesátin. Žádní novináři a komentátoři se nepohoršovali nad tím, jak lidem škodí alkohol, ale po prvním šluku z jointu podle nich hned člověk propadne heroinu a brzy ho čeká krutá smrt na záchodě v Helsinöoru s jehlou zapíchnutou do žíly. Evidentně to bylo prostě tak, že první z těchto drog byla povolená a vládou schválená, zatímco ta druhá ne.

Lehl jsem si a usnul poměrně rychle, ihned se mi začalo něco zdát a už v tu chvíli jsem si uvědomil, jak nezvykle krutý ten sen je, takové věci se mi po marihuaně a calvadosu nezdávaly.

Ale krutý možná není to správné slovo, spíš byl podivný a nepochopitelný, i když to sny obvykle bývají. Byl jsem na cestách, ale nevím jak, s kým ani kam. Nakonec se ukázalo, že se plavím na loďce, stál jsem na podlouhlém motorovém člunu, který se najednou změnil ve vor ve tvaru trojúhelníku, zvláštní ale bylo, že špička trčela dozadu a vor se plavil zádí vpřed, což se mi zdálo neobvyklé, nebo snad přímo nemožné.

Navzdory tomu se rychlost zvětšovala a já napínal nebo stahoval plachtu, to mi nebylo úplně jasné, pořádně jsem nevěděl, co dělám, a jeden můj dobrý přítel, kterého jsem nepoznal, ale přesto jsem si byl na sto procent jistý, že je to můj dobrý přítel, stál na útesu a křičel: „Sakra, Svenssone, musíš spravit motor, copak neslyšíš, jak to v něm klepe?“

Motor? Nevěděl jsem, že tenhle vor má motor, copak jsem před chvílí nenapínal, nebo snad nestahoval, plachtu? Když jsem se otočil, byly stěžeň i plachta pryč a na palubě

ležel jakýsi motor, jestli se těm pár sbitým lafkám dalo říkat paluba. Motor se chvěl, pulzoval a syčel, možná to v něm i klepalo.

„Oprav ten motor,“ křičel můj přítel a já neměl tušení, kde se tam vzal a kam zmizel.

Měl jsem na sobě šortky, které jsem neznal. Motor byl těžký, překvapil jsem sám sebe, že jsem ho dokázal zvednout, a teď jsem tam stál se syčícím, rozžhaveným, možná i klepajícím motorem v náruči a pak jsem ho mrštil do moře, až to zasyčelo, ale moře najednou zmizelo a motor se roztříštil o zem hluboko pod námi a mě pohltila jakási kašovitá substance, až jsem se s trhnutím vzbudil, srdce mi zběsile tlouklo. Ta kašovitá substance voněla po vanilce.

V hlavě jsem měl guláš a nechápal, proč to v tom motoru tak šíleně klepalo.

Motor... ten jsem přece hodil přes palubu.

Byl jsem vzhůru.

Ale klepání se ozývalo pořád.

Dveře.

Někdo klepal na dveře, přímo na ně bušil.

Vstal jsem, s jedním rozlepeným okem jsem vrávoravě zamířil k oknu a vyhlédl skrz žaluzie.

Na dveře klepala dívka.

Měl jsem dojem, že ji poznávám.

Loni v létě občas přicházela z lesa za domem a sledovala mě a hospodského Simona Pendera. Bylo jí tak devět, deset a nikdy nic neříkala, ale když jsme ji oslovili, otočila se a zmizela v lese. Jen když mě tu navštívil jeden kolega, Arne Jönsson, a jedna žena, po které se mi stýskalo, Bodil Nilssonová, holčička se odvážila blíž a chvíli tu zůstala. Když tu byl Arne, dokonce vypila hrnek kávy.

Ale tohle léto jsem ji zatím neviděl.

Když jsem otevřel i druhé oko a obě oči přimhouřil – asi je načase pořídit si brýle –, zdálo se mi, že jí po tvářích tečou

slzy. Úporně tloukla do dveří pravou pěstí a pak začala bušit i hlavou.

Zabalil jsem se do prostěradla, vyšel z ložnice, odemkl a otevřel dveře.

Dívka se na mě ani nepodívala, vběhla do domu, dvakrát oběhla kuchyňský stůl, vystřelila z kuchyně, prolétla kolem mě do ložnice, praštila sebou na zem, vklouzla pod moji postel jako hráč baseballu, který doklouzává na metu, a zůstala ležet.

Zavřel jsem dveře.

Pořád se zdálo, že klepe, ale ve skutečnosti se třásla tak, až lokty a kolena bušila do podlahy.

Byla strachy bez sebe.

Zrovna jsem si chtěl vzít něco na sebe, když jsem zvenku zaslechl hlasy.

Dva hlasy, dva muži.

Žaluzie v kuchyni jsem neměl zatažené, a proto jsem si musel lehnout ke zdi, aby mě nikdo neviděl, kdyby se náhodou rozhodl nahlédnout dovnitř.

Všechna okna v domě šlo pootevřít na větračku a já si vždycky na noc aspoň jedno otvíral. Slyšel jsem hlasy, ale ne slova.

Muži se blížili.

Nešeptali, ale mluvili tlumeně.

„Někde tady musí být,“ řekl jeden z nich.

„Může být kdekoli,“ řekl druhý.

Zdálo se, že stojí pár metrů od domu.

Na stěnu naproti mně dopadlo světlo baterky a pak se rozběhlo po kuchyni.

„Co to sakra vyvádíš?“ ozvalo se a světlo zhaslo. „Nemůžeš kurva svítit lidem do baráku, copak ses pomát?“

„Do hajzlu, víš přece, že šéf bude běsnit, když ji nenajdeme.“

„Ale svítit lidem do oken uprostřed noci je fakt blbost.“

„Zdálo se mi, že jsem něco slyšel.“

„Sviť na zem, ne do domu, ať si nás nevšimnou.“

Podíval jsem se do ložnice.

Dívka pod postelí si zacpávala uši.

„Co když je někde na lodi v přístavu?“

„Myslíš, že tam někoho zná? Nemůže se přece jen tak dostat na palubu.“

„Co já vím, třeba se schovává pod plachtou. Víم jen to, že on bude vzteky bez sebe.“

Ani jeden z nich nemluvil skánským dialektem, znělo to stockholmsky, ale nebyl jsem si jistý. Navíc se mi zdálo, že jeden z nich má nějaký cizí přízvuk.

„Možná už je dávno pryč.“

To řekl muž s cizím přízvukem.

„Tak dávno zase ne, není to žádná vytrvalostní běžkyň.“

„Myslíš sprinterka?“

„Nebo tak.“

„Mrkneme se do přístavu.“

Slova utichla a já se opatrně posadil a vyhlédl oknem.

Po cestě k přístavu kráčeli dva muži.

Na zem před nimi dopadalo světlo dvou baterek.

Muž víc vpředu měl modré džíny a tenkou černou koženou bundu, ten druhý měl na sobě něco jako lesklou běžecskou kombinézu. Muž v džínách byl vysoký a mohutný, skoro tak veliký, že by mohl mít vlastní směrovací číslo, a druhý byl o hlavu menší a tlustý.

Sesunul jsem se na podlahu ke zdi.

Co to sakra bylo?

Dívka se přestala klepat, ale pořád si zacpávala uši.

Proč jsem neotevřel dveře a neřekl „Tady je“?

Protože jsem na sobě měl jen prostěradlo?

Protože jsem se právě vzbudil a nevěděl, co dělám?

Protože jsem víc věřil dívčinu zjevnému strachu a hrůze než tomu, co by mohli říct dva dospělí muži, kteří ji hledali uprostřed noci?

Protože jsem se bál?

Když jsem se zase posadil a podíval se z okna, stáli muži pod hospodou, až skoro dole u můstků v přístavu. Zřejmě se dohadovali, oba gestikulovali. Ten v běžeckém oblečení ukazoval na silnici, druhý krčil rameny.

Pak běžec ukázal k majáku, jehož světlo se odráželo ve vodě. Baterky nepotřebovali, bylo jasno a dost světla.

Muž v džínách a bundě ukázal palcem přes rameno k mému domu a běžec se vydal k majáku.

Ten v džínách ho chvíli sledoval, pak se otočil a vyrazil zpátky po schodech k mému domu. Nestihl bych se vrátit do ložnice, tak jsem se znovu natáhl pod okno a přimáčkkl jsem se ke zdi.

Tentokrát se muž plížil, ale slyšel jsem, jak jeho boty přešly ze schodů na štěrkovou cestu. Po chvíli zašel do trávy, takže nebylo slyšet, jak se blíží.

Vystoupal na verandu.

Tiše se zastavil.

Pošeš stranou, zdálo se, že se přibližuje k pootevřenému oknu, pod nímž jsem ležel.

Slyšel jsem, jak dýchá, přitiskl se ke zdi a zadržel dech. Cítil jsem z něj vonu po holení, levnou a vlezlou.

Pokud by nahlédl dovnitř, viděl by do kuchyně, ale ne do ložnice, a ani mě by neviděl. Co by si asi pomyslel, padesátník s prostěradlem kolem pasu, co leží na zemi v chatě?

Kroky se přesunuly ke dveřím.

Tiše se zastavil.

Pomalou stiskl kliku.

Lehce strčil do dveří.

Nebyl jsem si jistý, jestli jsem zamkl, ale dveře se neotevřely, takže zřejmě ano.

Pustil kliku.

Vrátil se zpět, prošel kolem okna a zamířil k průčelí domu. Asi chtěl dům obejít, ale to nešlo, les rostl hned u domu a byl příliš hustý, toho už si před rokem všiml jeden člověk, co se snažil dům podpálit.

Muž kráčet potichu.

Ale slyšel jsem, jak se vrátil, zastavil se u okna a podrbal se.

Noc byla tak tichá, že jsem sebou trhl, když někde zazpíval nebo zaštěbetal pták, nebo co to ptáci o švédských letních nocích dělají, ale muž zřejmě neslyšel, že jsem se pohnul.

Sešel z verandy a pod jeho botami zakřupal štěrk. Posadil jsem se a vyhlédl ven. Teď už se nesnažil plížit, spěšně mířil do přístavu a zmizel mi z dohledu. Nevím, kde a jestli vůbec nabral toho druhého, ale po pár minutách jsem slyšel, jak startuje a odjíždí auto. Nechápal jsem, kde parkovalo, protože jsem ho neviděl stát ani odjíždět, ale noc byla tak tichá a klidná, že jsem slyšel motor, dokud nevyjelo na hlavní silnici, odkud pokračovalo na západ, k mysu Kullaberg.

Otočil jsem se a doplazil se do ložnice, kde jsem si sundal prostěradlo a sebral džíny, které se válely na zemi. Posadil jsem se na židli a oblékl si je, šel jsem do koupelny, opláchl si obličej studenou vodou, vzal čistý ručník, vrátil se do ložnice a lehl si na břicho vedle postele.

Dívka se posunula ještě o pár centimetrů hlouběji pod ni.

„To jsem já,“ řekl jsem opatrně. „Tady máš ručník, jestli si chceš osušit tváře.“

Strčil jsem ručník pod postel.

Ona se ho ani nedotkla.

Jen na mě koukala.

Velkýma tmavýma očima.

„Kdo to byl?“ zeptal jsem se.

Neodpověděla.

„Už jsou pryč,“ řekl jsem. „Slyšel jsem je odjíždět.“

Dívka měla modrou sukni, bílé tričko a přes něj tenkou světlou bundu. Nohy měla holé a na nich hnědé holínky.

Nevěděl jsem, co bych měl ještě říct nebo udělat.

„Můžeš vylézt, jestli chceš,“ řekl jsem nakonec. „Sem do ložnice není vidět. Nebudu stahovat žaluzie v kuchyni, protože kdyby se vrátili, všimli by si, že jsou dole, i když předtím

byly nahoře. Ale tady v ložnici být můžeme. Zítra ráno v kuchyni zatáhnu a nikdo nás neuvidí.“

Dívka mlčela.

Ale přitáhla si ručník a osušila si tváře.

Pak ručník přeložila a dala si ho pod hlavu.

„Klidně můžeš zůstat pod postelí, ale není to moc pohodlné, a když si do ní lehnu, možná tě přimáčknu k zemi. A bude z tebe placka.“

Nic neřekla, ale měl jsem dojem, že se pokusila usmát. Možná se mi to jen zdálo.

Tak jsme tam leželi a dívali se na sebe.

Možná jsem si to všechno jen vymýšlel, ale připadalo mi, že vidím, jak usilovně přemýšlí, jestli mi může věřit, jestli se toho odváží, nebo jestli má zmizet, jakmile vstanu a někam poodejdu.

Nakonec otočila hlavu a já neviděl, jestli zavřela oči.

Tmy jsem se nikdy nebál, ale teď jsem tam ležel napjatý a snažil se slyšet zvuky, které se neozývaly, kroky na verandě, praskající větve, dech, stlačení kliky.

Někdy člověk ani nepotřebuje hulit trávu, aby se ocitl ve světě fantazie.